

НВО "МАТИЦА БОКЕ"
Трг Николе Ђурковића 4
85340 ХЕРЦЕГ НОВИ
БОКА КОТОРСКА

ПОДРУЖНИЦА
МАТИЦА БОКЕ
Број: 08/02
Тиват, 28. 2018 год

Министарству културе Црне Горе

Управи за заштиту културних добара

Обраћање Хрватског националног вијећа Министарству културе и Управи за заштиту културних добара поводом отварања ризнице манастира Михољска Превлака и почетка обнове манастира Светог Архангела Михаила је вишеструко контроверзно. Било који читалац тог дописа који је ХНВ упутио поменути адресама 27. јула и упознао са тим јавност на порталу хрватског Радио Дукса, мора се упитати шта национално вијеће Хрвата у Црној Гори уопште има са обновом манастира Михољска Превлака.

Без жеље да тумачимо мотиве обраћања ХНВ који су нејасни (или ипак јасни), Матица Боке изражава чуђење што су потписници тог писма Тивћани и Бокелји римокатоличке вјере који далеко од тога да су стручни и упућени у ову тему. Ипак би требало да су хришћани који би морали да разумију и баштине заједничке хришћанске вриједности са својим пријатељима и комшијама православцима чија је генерацијска жеља да се обнови култ овога светилишта чија историја сеже до заједничких хришћанских коријена, монаха Светог Бенедикта Нурсијског и времена прије подјеле Цркве на Источну и Западну. Жеља аутора је очигледно била да проблематизује радове на обнови манастира Михољска Превлака, „упозори“ надлежне у државним институцијама и успут доведе у питање кредибилитет познатих научних радника који су на овом локалитету изводили археолошке радове. У првом реду покојног проф др **Ђорђа Јанковића** који је ископавања у разним кампањама на Михољској Превлаци радио у континуитету од 1994. године па све до 2011. (овом темом се бавио до краја живота), па се оправдано може рећи да је то његово животно дјело.

Све са циљем да се још једном у јавности Митрополији црногорској приморској прилијепи етикета девастатора иако је благословом и

залагањем митрополита Амфилохија она последњих деценија обновила 650 храмова и манастира у Црној Гори, међу којима ће древни манастир Светих Архангела бити један од најзначајнијих.

Ниједан од ставова ХНВ нема упориште у стварним чињеницима што даје посебно свијетло на вишак злурадости и истовремено мањак објективности. Треба нагласити да су све релевантне државне институције итекако упућене у претходна истраживања и поменуте радове на обнови манастира Михољска Превлака па и оне којима је ХНВ адресирао писмо, и да Одбор за обнову у коме су реномирани архитекти, историчари умјетности, између осталог успјешно сарађује и са тиватском ЈУ „Галерија и музеј“ чији су представници присуствовали самом освећењу манастирске ризнице. Консултовани су чак и стручњаци за романику из Венеције.

Уз помоћ археолога **Верице Танасић** која је учествовала у истраживањима и формирала ризницу манастира у којој је изложено преко 500 експоната из разних историјских епоха са овог локалитета преносимо Вам хронологију истраживања и кратке биографије археолога који су их спроводили на локалитету Михољска Превлака.

Стручна систематска археолошка истраживања на локалитету Превлака започета су 1956. године и са паузама трајала све до 2011. године. Истраживачи и руководиоци били су професори, доктори и магистри наука, а др **Војислав Кораћ** и академик. За ширу јавност, да би разумели и схватили да су истраживања на Превлаци вршена стручно и са великом пажњом уз пратећу документацију у даљем тексту навешћемо кратке биографије истраживача Превлаке.

-Др **Војислав Кораћ** (1924-2010), историчар архитектуре, академик, професор Филозофског факултета и сарадник Института за историју уметности у Београду. Докторирао је Филозофском факултету са темом „Градитељска школа Поморја“. Био је сарадник на многим археолошким истраживањима у Србији, Црној Гори и Македонији. Члан је Српске академије наука и уметности од 1981. године, председник Међудодељенског одбора САНУ за мултидисциплинарно проучавање споменика средњовековне архитектуре. Од 1997. године председник Хиландарског одбора и уредник Хиландарског зборника, 1998. године изабран за почасног члана Хришћанског археолошког друштва у Атини. За своје

научне радове добио је бројна признања Савеза конзерватора Србије, Матице српске, Републичког завода за заштиту споменика културе и Филозофског факултета у Београду.

У стручној литератури везаној за средњовековну архитектуру Балкана оставио је многобројна и значајна дела: 13 стручних монографија и преко стотину студија и чланака у домаћој и иностраној литератури.

- др **Јован Ковачевић** (1920-1988), археолог, професор на Филозофском факултету и шеф катедре за средњовековну археологију. Оставио је бројна и значајна дела о миграцијама становништва током раног средњег века, као што су:

-Археологија и историја варварске колонизације јужнословенских области (од 4. до почетка 7. века), 1960

- Сеоба народа-археолошки налази југословенског Подунавља, 1962

-Аварски каганат, 1977

-Авари на Јадрану, 1966

-Проблеми Сеобе Народа у Карпатској котлини, 1978

-Досељавање Словена на Балканско полуострво. у: Историја српског народа, 1981

-др **Ђорђе Јанковић** (1947-2016), археолог, радио у Музеју Крајине у Неготину, у Археолошком институту у Београду и био професор-доцент на Филозофском факултету и шеф катедре за Националну археологију. На Академији за уметност и конзервацију СПЦ у Београду био професор и продекан за наставу и председник Српског археолошког друштва од 2003. до 2007. године. У стручној литератури за средњовековну археологију оставио значајна дела, неколико монографија и на стотине објављених чланака, студија и расправа. Најзначајнија дела:

-Српске громиле 1998

-Српско поморје од 7 до 10 Столећа, 2007

-Манастир Тврдош, 2010.

-Предање и историја Цркве Срба у светлу археологије, 2015.

-**мр Младен Загарчанин**, археолог, кустос Завичајног музеја Бар, активно и успешно се бави археологијом, био је руководилац археолошким радовима на Превлаци, али и на другим значајним античким и средњовековним локалитетима Црне Горе као што су: Стари Бар, Улцињ, Петрвовац, Свач и др. Објавио је више студија и стручних чланака у домаћим и страним публикацијама.

Достављамо вам и мишљење археолога **мр Младена Загарчанина** и његову библиографију.

У Тивту, 8.августа 2018.г.

Члан Одбора за обнову манастира Михољска Превлака

Председник УО Матице Боке,

Жељко Комненовић